

Kázání na Velký pátek, 10. dubna 2020

Jan 19,19b: Stálo tam: Ježíš Nazaretský, král židovský.

Sestry a bratři, milí přátelé,

je to zvláštní úkol, psát velkopáteční kázání ke čtení, nikoli po veřejný přednes, nikoli ke kázání. Nadto se pokusím vypsát, co všechno mi jde hlavou a snad to nebude příliš odtažitě od toho, co jde hlavou vám.

Velký pátek - největší svátek – prý. Leckdo s tím má problém – smrt Kristova co největší svátek. Inu je to tak – toto je největší svátek.

Současnost - tlačí nás malé boty situace – pandemie, omezení mimořádného stavu, k tomu politické napětí – teď zesílené a člověk spíše tuší, jak společnost, která rozdělená byla je a zřejmě bude ještě rozštěpenější...

Jak do toho všeho s Ježíšem Kristem, Pánem světa, ukřižovaným mesiášem, bezmocným všemocným Bohem? Nějak se nevejde do řešení, o kterých uvažujeme, která bychom si přáli... Jak do toho s králem židů, viselcem na kříži, s bezmocným Bohem?

Obdivuhodná vynalézavost české společnosti – víme si rady – tisíce dílen vyrábějících roušky, respirátory, tisknou se ochranné pomůcky na 3d tiskárnách a tak dále a tak podobně a jsem rád a jsem vděčný. Tak jsme rádi a vděční, že to tak trochu připomíná sdílení království nebes a přítomnost Boží a my to rádi s optimismem říkáme...

A také si někdy ty šijící obětavé ženy povídají a s hrdostí a rády se pochlubí synem, synovcem, známým, který teď hlídá hranice a je to dobře, že jsou uzavřené, a to, to je zřejmé, nejen kvůli KOVIDU-19, ale tak nějak je nám prý bezpečněji. A tyhle ochotné, dávající ženy pochválí pana premiéra – to je divné a skoro protimluv, když šijí ty roušky – jak to dobře zvládá a ještě že ho máme...

A také se strachem člověk slyší o všelijakých nápadech, jak efektivněji spravovat společnost v době krize – dát moc do jedné rukou. A spousty dalších věcí, co s tím souvisejí – různé podivné obchody, které se konají a jsou výhodné pro pár vyvolených – stalo se za bílého dne.

A svět, který neví, co je pravda, zprávy z Číny, které nejsou zprávami, ale lžemi, a velkohubé řeči prezidenta Trumpa a premiéra Johnsona, který nakonec skončí na JIPce... A to jsem se nerozpovídal o uprchlických táborech, hrdinných bojovnících Islámského státu, Ujgurech v táborech a kšeftu s orgány atd. atd. To jsou věci, kde jde o život, které sejí smrt. Ale ony všechny ty věci, co nás děsí a se kterými si tak nevíme rady a jsme v nich bezmocní, sejí smrt.

Dívám se na schůzi Parlamentu ČR a trochu nevím – dlouhosáhlé kritiky opozice, které mi nakonec často nepřijdou v tuhle chvíli k něčemu, kritiky pro kritiky s vědomím toho, jak je ta opozice bezmocná a ztracená a zároveň asi potřebná, jen vlastně nevím, zda mám zapomenout, jak se na vzniku situace – a teď myslím ono uspořádání politické scény – podílela... A tak to vypnu a už se nechci dívat, protože nevím, zda to množství slov a kritik ve stávající situaci něco řeší. A zajisté – nějakému ANO a jim podobným ztěžka mohu důvěřovat, a obchodů s Čínou se děším...

A to nepřidávám úzkosti osobní, které tu třeba všelijak byly, ale situací zesílily... Osobní situace příbuzných a přátel, OSVČ, která je svizelná...

Pelmelem jsem na vás vyklopil, zmatek vlastního nitra. Ale třeba to mnozí takhle žijete se mnou.

Vlastně by nebylo co se divit, že se sama země otřásá, oklepává od lidských vší a blech.

A v kalendáři přišly Velikonoce se svou zvěstí o Spasiteli, Zachránci světa do situace světa, který nejen s ohledem na koronavirus záchranu potřebuje, ale tak nějak zoufale hledám, šámám, jak do toho s Ježíšem Kristem, králem židů, bezmocným Bohem visícím na kříži?

K čemu je Mesiáš, zachránce, Ježíš Kristus, král židovský visící na kříži. K čemu je ten, který zemřel za nás?

Inu, předpokládá to, že ho nějak potřebujeme. A upřímně řečeno, a nevím, jak se vyhnout urážce, kterou nemám v úmyslu – takže před tím, než to řeknu, ještě jednou: děkuju všem, co šijí roušky, vyrábějí respirátory, obětavě pracují a pečují a starají se, všem děkuju – a teď to tedy řeknu: nic z toho nás totiž nezachrání a nespasí. Je vlastně otázkou, zda nás to zachrání před koronavirem, ale i kdyby ano, nezachrání nás to před dalšími a dalšími průšvihy a problémy, které jsem se neuměle snažil navržit výše. Nezachrání nás to před námi samými. Nezachrání nás to před tím vším v nás, co seje smrt. A ještě jinak se mi to chce říct: šijte roušky, tiskněte respirátory, všechno možné dělejte a až to všechno uděláte, řekněte: služebníci neužiteční jsme. Protože nic z toho nás ještě skutečně nezachránilo a nevyvedlo z osidel bludiště, ve kterém jsme – společensky, osobně...

Kdybychom věděli, k čemu je Mesiáš Ježíš Kristus, král židovský, ukřižovaný Bůh, pak bychom totiž také už věděli, kdo jsme my sami a s pravdou bychom šli ven a řekli ono: služebníci neužiteční jsme. Znali bychom svůj nízký strop a poznávali, kdo ho prorazil. Tam, kde jsme jen oběti vlastní marnosti, do marnosti místo nás vešel, vešel do naší smrti.

Asi bychom ztěžka mohli říkat, po tom, co všechno víme, jak je to dobře, že máme teď pana Babiše. A protože vím, že Kristus zemřel za hříchy všech, ani pan Babiš po té, co by o sobě a svých možnostech či spíše omezeních věděl, by na premiéra nikdy nekandidoval a my bychom to dokonce mohli obrátit a říct – teprve tehdy by vlastně doopravdy kandidovat mohl, kdyby věděl, k čemu je mu Ježíš Kristus, král židovský ukřižovaný na Golgotě. Asi bychom vůbec ztěžka mohli vést předvolební kampaně se všemi připitoměnými sliby – zleva zprava, ze středu. On by vlastně nikdo nechtěl kandidovat, a pokud by to na sebe někdo bral, pak jedině jako odpovědnost, u které by věděl, že nedostojí, ač by krev potil a pravdivě by jen vyznával, jsem neužitečný služebník – kdyby věděl, k čemu je Ježíš Kristus, král židovský přibitý na kříž.

Ale dořekněme to do konce, abyste se nedomnívali, že tu politicky intrikařím – vůbec by nás přešlo hledání spasitelů, protože ve stávající situaci je skoro jedno, jestli tam sedí Zeman a Babiš, nebo by tam seděl nějaký jiný, co já vím, Kalousek, protože bez tohohle vědomí, že jsme jen služebníci neužiteční, by šlo dříve či později stále o jedno a to samé.

Představa, že by Ježíš Kristus měl zaujmout místo ministerského předsedy je směšná. Někdo, kdo je přibitý na kříži. Ani na práh Poslanecké sněmovny by se nedostal. Pokusy byly, ale to se ten viselec pozlatil, aby nepohoršoval, nebo se z něj udělal Kristus vševládnoucí a pak to bylo horší, než kdy jindy. Ne vládnout budou vždycky jenom lidé, a také my budeme ve všech svých situacích, tu koronavirovou nevyjímaje, jen sami odpovědní a chybující, ač se budeme strašně snažit. Jen služebníci neužiteční. K něčemu to bude, anebo alespoň se to bude spravedlnosti přibližovat, když já sám, moje žena a moje děti a můj soused a lidé v mém městě a mé zemi a na téhle zeměkouli, Babiš a Kalousek a Zeman a Schwarzenberg a Zelení a Piráti a oděsáci a socani a Starostové a dokonce možná i komunisti a nevím jak, ale dokonce snad i SPD, sami sebe pochopíme, já na prvním místě, jako hříšné, smrti propadlé a Spasitele – toho, co zemřel za nás potřebné lidi. Že potřebujeme pravého

krále, co neprojde dveřmi parlamentu, Ježíše Krista, krále židů, bezmocného a právě proto milujícího a milosrdného Boha.

Proto je Velký pátek, právě Velký pátek hlavním křesťanským svátkem a teprve skrze něj je dokonce rozumět věci tak nepředstavitelné a nemožné, jakou je zmrtvýchvstání.

Ave crux, spes unica – buď pozdraven kříží, naději jediná. Takhle se mne zmocňuje klid a vchází naděje.

Amen

Pořad bohoslužeb – Velký pátek, 10. 4. 2020

Slyš

Pozdrav: Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné.

⁷ Sotva kdo je hotov podstoupit smrt za spravedlivého člověka, i když za takového by se snad někdo odvážil nasadit život.

⁸ **Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní.**

Píseň: 492, Voláme z hlubokosti

1561

1. Voláme z hlubokosti, z žaláře temného,
lkajíce zde v úzkosti v tom údolí pláče truchlivého,
2. věčný Králi, Pane náš, / k tobě jedinému, /
který v nebi přebýváš / a sem patříš k lidu souženému.
3. Aj, my dobrotivého / tebe Otce máme, /
avšak spravedlivého / tvého soudu velmi se lekáme.
4. Lovec silný satanáš, / ta příčina zlého, /
jak ty sám výborně znáš, / usmrtiti chtěje raněného,
5. straší nás spravedností / soudů Ducha tvého, /
však čekáme milosti / my od tebe, Pána laskavého.
6. Ó prosíme, uslyš již / žalostné volání; /
že se v lítosti skloníš / k nám, věříme; viz naše pokání.
7. Hříchů tak rozvodněných, / jichž počet nevíme, /
proti tobě činěných, / v těle v duchu velmi se děsíme.
8. A kdybys je chtěl zkoumat / září oka svého, /
všecky je vyhledávat, / kdo ostojí? Přemůžeš každého.
9. Lotra pozdní volání / v srdci zkroušeného /
vyslyšels v slitování, / přijals ho rád do království svého.
10. Bože, slyš naše k tobě / důvěrné volání, /
když pro hřích sami v sobě / rmoutíme se v těžkém svém vzdychání.
11. Izraele, pravého / tvého služebníka, /
úda církve věrného / tys naděje, která nezaniká.
12. Těž my v duchu sevření / na tebe čekáme /
a v těžkém zarmoucení / v tomto světě v tebe vždy doufáme.
13. Eliáš, služebník tvůj, / jenž pro tebe horlil /
vida bídný život svůj / v protivenstvích, na poušti se modlil.
14. Časnou smrt si svému přál / životu truchlému, /
a za otci pospíchal; / chtěl dojiti k cíli radostnému.
15. Ale ty lítostivý / srdci umdlenému /
byl jsi přemilostivý, / sílu dávals v tě doufajícímu.

16. Tys ze všech nepravostí / mocný vyprostitel, /
zhroucených v jich žalosti / a kajících sám tys potěšitel.
17. Potěšuj také nyní / nám srdce sklíčené /
a pro své mnohé viny / dnem i nocí bolestně zdrcené
18. a přiveď po cestách svých / svou velkou milostí /
v nebe do stanů věčných, / Pane Kriste, k té věčné radosti.
Podle žalmu 130 B. Jan Blahoslav 1561 /1659 / 1970 R. Nechuta

Modlitba: Hospodine, Bože náš, stojíme před tebou. Myšlenky však se nám rozbíhají různým směrem. Ty sám nejlépe víš, co koho z nás zaměstnává, jaké viny na nás leží, jaké starosti nás tíží, co nám brání cele se soustředit na tvé slovo a spolehnout na tvá zaslíbení. Prosíme tě, dotkni se svým svatým Duchem našich srdcí. Vysvoboď nás z naší rozptýlenosti, nesoustředěnosti, z naší nedůvěry i z našich pochyb, upni náš pohled k sobě, k naději, kterou jsi zjevil světu v Kristově kříži a vzkříšení. Dej nám, ať v této chvíli nikoho jiného nevidíme a neslyšíme než Ježíše, našeho Pána a Spasitele, jako toho, kdo zemřel za nás. Amen.

Čtení: **Evangelium Janovo 19.**

¹ Tehdy dal Pilát Ježíše zbičovat.

² Vojáci upletli z trní korunu, vložili mu ji na hlavu a přes ramena mu přehodili purpurový plášť.

³ Pak před něho předstupovali a říkali: "Buď pozdraven, králi židovský!" Přitom ho bili do obličeje.

⁴ Pilát znovu vyšel a řekl Židům: "Hledte, vedu vám ho ven, abyste věděli, že na něm nenalézám žádnou vinu."

⁵ Ježíš vyšel ven s trnovou korunou na hlavě a v purpurovém plášti. Pilát jim řekl: "Hle, člověk!"

⁶ Když ho velekněží a jejich služebníci uviděli, dali se do křiku: "Ukřižovat, ukřižovat!" Pilát jim řekl: "Vy sami si ho křížujete! Já na něm vinu nenalézám."

⁷ Židé mu odpověděli: "My máme zákon, a podle toho zákona musí zemřít, protože se vydával za Syna Božího."

⁸ Když to Pilát uslyšel, ještě více se ulekl.

⁹ Vešel znovu do paláce a řekl Ježíšovi: "Odkud jsi?" Ale Ježíš mu nedal žádnou odpověď.

¹⁰ Pilát řekl: "Nemluvíš se mnou? Nevíš, že mám moc tě propustit, a mám moc tě ukřižovat?"

¹¹ Ježíš odpověděl: "Neměl bys nade mnou žádnou moc, kdyby ti nebyla dána shůry. Proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší vinu."

¹² Od té chvíle ho Pilát usiloval propustit. Ale Židé křičeli: "Jestliže ho propustíš, jsi nepřítel císařův. Každý, kdo se vydává za krále, je proti císaři."

¹³ Když to Pilát uslyšel, dal vyvést Ježíše ven a zasedl k soudu na místě zvaném 'Na dláždění', hebrejsky Gabbatha.

¹⁴ Byl den přípravy před svátky velikonočními, kolem poledne. Pilát Židům řekl: "Hle, váš král!"

¹⁵ Oni se dali do křiku: "Pryč s ním, pryč s ním, ukřižuj ho!" Pilát jim řekl: "Vašeho krále mám dát ukřižovat?" Velekněží odpověděli: "Nemáme krále, jen císaře."

¹⁶ Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován, a oni se Ježíše chopili.

¹⁷ Nesl svůj kříž a vyšel z města na místo zvané Lebka, hebrejsky Golgota.

¹⁸ Tam ho ukřižovali a s ním jiné dva, z každé strany jednoho a Ježíše uprostřed.

¹⁹ **Pilát dal napsat nápis a připevnit jej na kříž. Stálo tam: Ježíš Nazaretský, král židovský.**

²⁰ Ten nápis četlo mnoho Židů, neboť místo, kde byl ukřižován, bylo blízko města; byl napsán hebrejsky, latinsky a řecky.

²¹ Židovští velekněží řekli Pilátovi: "Neměls psát 'židovský král', nýbrž 'vydával se za židovského krále'."

²² Pilát odpověděl: "Co jsem napsal, napsal jsem."

.....
²⁸ Ježíš věděl, že vše je již dokonáno; a proto, aby se až do konce naplnilo Písmo, řekl: "Žízním."

²⁹ Stála tam nádoba plná octa; namočili tedy houbu do octa a na yzopu mu ji podali k ústům.

³⁰ Když Ježíš okusil octa, řekl: "Dokonáno jest." A nakloniv hlavu, skonal.

³¹ Poněvadž byl den přípravy a těla nesměla zůstat přes sobotu na kříži - na tu sobotu totiž připadal veliký svátek - požádali Židé Piláta, aby odsouzeným byly zlámány kosti a aby byli sňati s kříže.

³² Přišli tedy vojáci a zlámali kosti prvnímu i druhému, kteří byli ukřižováni s ním.

³³ Když přišli k Ježíšovi a viděli, že je již mrtev, kosti mu nelámali,

³⁴ ale jeden z vojáků mu probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda.

³⁵ A ten, který to viděl, vydal o tom svědectví, a jeho svědectví je pravdivé; on ví, že mluví pravdu, abyste i vy uvěřili.

³⁶ Neboť se to stalo, aby se naplnilo Písmo: 'Ani kost mu nebude zlomena'.

³⁷ A na jiném místě Písmo praví: 'Uvidí, koho probodli.'

Píseň: 312 Kriste, jenž smrt podstoupil

pův. nápěv Ó srdcem nábožným, věrní

1561

1. Kriste, jenž jsi smrt podstoupil, abys z smrti nás vykoupil,
to my k tvé cti vyznáváme, z toho ti chválu vzdáváme.

2. Ó ať, prosíme, daremní / to naše vyznání není; /
dej nám moc tvé smrti mí ti, / v ní tebe účastni býti.

3. Toho's na Otci zasloužil, / aby nás svým Duchem dařil, /
jímž v těle hřích umrtvuješ, / k sobě na kříž připojuješ.

4. Bez té drahé účastnosti / nikdo nedojde milosti /
ani hříchů odpuštění / podle tvého zaslíbení.

5. Ó neodnímej ji od nás, / než ať Duch tvůj přesvatý v nás /
kazí zlost, vzdělá pobožnost, / s vírou lásku i spravednost.

6. Království své tak napravuj, / účastností svou v nás kraluj, /
hřích aby víc nepanoval, / v těle našem moc pozbýval.

7. Tys život za nás položil, / aby hříšný v tobě ožil, /
dej nám tak zde živu býti, / s tebou v nebi radost míti.

Z písně Kriste, ty jsi smrt podstoupil B. Jan Augusta 1541 / 1561 / 1659 / 1970

Kázání:

Píseň: 320, Ó hlavo plná trýzně

Ó HLAVO PLNÁ TRÝZNĚ

H. L. Hassler 1601 / 1613

1. Ó hlavo plná trýzně, béd, ran i soužení,

ty zřídlo Boží přízně, z níž spása pramení;

ó hlavo, ozdobená ctí, slávou z výsosti,
jak velká stihla změna tě lidskou hříšností!

2. Tu tvář, tak ušlechtilou, / že hříšník se jí bál, /
teď bezohlednou slinou / s výsměchem poplival! /

Jak pohasly tvé oči, / jak rty tvé zsinaly /
proč tě tak krutě mučí, / zač tě tak ztrestali?

3. Tvé břímě mé jsou hříchy / a já jsem zavinil, /
zač, Beránku ty tichý, / tak tvrdě trestáns byl. /

Ježíši, spásy zdroji, / své milosti mi přej /
a pro tu lásku svoji / mne za hřích netrestej.

4. Můj Pane, v tuto chvíli / dovol mi s tebou být, /
když mizí tvoje síly, / nechci tě opustit. /

Až chladná smrt tě zajme / a obestře tě tmou, /
já chci tvé tělo, Pane, / horoucně obejmout.

5. Vždyť jestliže v tvých ranách / se, hříšný, najít smím, /
pak ani v smrti branách / tu radost neztratím./
V tvé smrti život přijmu / a krev tvá nevinná, /
ta zahladí mou vinu, / má spása jediná.

6. Mé díky přijmi vřelé, / nejdražší Příteli!“ /
Má duše, dokud v těle, / v tobě se veselí; /
a když čas rozdělení / i mně se přiblíží, /
mým mocným potěšením, / buď smrt tvá na kříži.

7. Jak pevný štít mi zjev se / ve smrti hodině, /
necht' v tobě najde srdce / bezpečí jediné. /
Když do tmy propadá se, / ať tebe víra zří/
kdo tobě odevzdá se, / pokojně zmírat smí.

*Podle lat. Salve caput cruentatum Arnulla z Lovaně
P. Gerhardt 1656 / J. Baštecký 1877 / M. Hájek*

Modlitba vyznání a odpuštění: Pane Ježíši Kriste, vyznáváme před tebou, že žijeme tak, jako bychom si na život stačili sami, jako bys na kříži trpěl zbytečně. A přece jsme otroky hříchu.

Odpusť nám. Dej nám svého svatého Ducha, abychom užívali svobody, do níž jsi nás svou smrtí uvedl, abychom ti svěřovali své životy' a abychom tebe, Pána ukřižovaného, následovali.

Modlitba:

Pane, ty víš, jak se nám ztrácí výhled do budoucnosti. Obzory naděje nám nejednou mizí. Zapadáme do starostí všedních dnů. Stávají se z nás sobci. Hledáme výhody sami pro sebe. Naše sobectví v nás vzbuzuje nejistotu a strach.

Prosíme, Hospodine, přijmi nás takové, jací jsme. Slituj se nad námi! Otevři svým Duchem naše oči. Dej nám vidět světlo, které padá z Kristova vítězství na cestu našich životů. Ved' nás k obzorům nové naděje. Vysvobod' nás z pout našeho sobectví. Dej nám odvahu, abychom se vydali na nezajištěnou cestu za svým Pánem. Dopřej nám, abychom u jeho stolu prožili budoucnost jeho království tak mocně, že nebudeme moci jinak, než jít pod kříži svých dnů tomuto království vstříc.

(Všichni, kdo vyznáváme své sobectví a pociťujeme touhu po Božím království, prosme: Pane, smiluj se nad námi!) Sbor: Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Přijměte do svých srdcí slovo milosti! Dokazuje Bůh svou lásku k nám: Když jsme ještě byli hříšní, Kristus zemřel za nás. Když jsme nyní ospravedlněni prolitím jeho krve, spasení budeme skrze něho.

Křtem jsme spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom -jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života.

Amen

Modlitba Páně

Píseň: 510, Ó Pane můj, pokoj ať tvůj

1530

1. Ó Pane můj, pokoj ať tvůj na cestách se mnou bývá;
moudrosti dar, lásky tvé žár ať již mi neubývá,
když světlo tvé na cestě své duše má stále mívá.

2. Hostinou svou / přebohatou / nasýtils chudé hosty. /
Život jsem vzal, / jež tys mi dal, / svých vin jsem nyní prostý. /
S písničkou chval / půjdu teď dál / s těmi, jež stůl tvůj hostí.

3. Pane, ty víš, / v tobě že již / všichni chceme jedno býti. /
Ruce i hlas / posiluj v nás, / chceme k tvé slávě žiti. /
Na věčnost tam / dopřej všem nám / k večeři s tebou jiti.
J.English / F. Spitta 1899 / R. M. Šimša

Poslání: Ef 4, 32 – 5,2budte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám. Jako milované děti následujte Božího příkladu ² a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá.

Požehnání: A Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! Amen.

Píseň: 658, Tvůj kříž mi září v temnotách

W. B. Bradbury

1. Tvůj kříž mi září v temnotách, tvé dílo, co jsi dokonal,
své srdce kladu na tvůj práh a nemám nic, co bych ti dal.
2. Pod křížem leží viny mé/ i svět, kterýs tak miloval,/
že v oběť lásky nezměrné/jsi všechno Otci odevzdal.
3. Když nemám nic, co bych ti dal,/ než život láskou chudobný,/
mé srdce zvedni v písni chval,/ buď věrnou láskou přítomný.

Sl. Radechovská